



Већ одавно је у нашем политичком животу пракса да седнице главних одбора значајнијих политичких странака служе пре свега да њихови председници одрже пригодне говоре, припрете несташним и незајажљивим функционерима и демонстрирају своју ничим угрожену апсолутну моћ. Као по правилу након седнице главног одбора следи затворена седница, о чијем току јавност може само да нагађа.

Унутар страначких структура претходно су предузете све мере да на седницама не дође до непредвиђених расправа, будући да би се тиме нарушавало нужно јединство странке. Тренутно високи рејтинг председника странке и његов избрушени маркетиншки наступ су сасвим довољни да његов бренд буде добро котиран на политичком тржишту. Чему било каква расправа када нам иде боље него икада? И све док је тако, ваља се притајити и чувати своју политичку или државну синекуру.

У овој чињеници се и крије одговор зашто ћуте чланови главних одбора. Ћуте, јер једино тако могу остати део политичке свите, свако изношење мишљења носи ризик да се изгубе позиције, а самим тим и озбиљне економске користи.

Наступ председника Републике и председника Демократске странке Бориса Тадића на недавно одржаном Главном одбору ове сада доминантне и владајуће странке још једно је сведочанство колико смо ми далеко од демократског друштва и система у коме је партија одвојена од државе, а подела и контрола извршне власти од Скупштине поштовани као демократско начело. Није овде реч о томе шта може председник Србије, како се запитао један политички коментатор, указујући на уставне границе председничких овлашћења, већ је основно питање да ли се председник Републике креће у оквирима који су му уставом одређени или се осећа позваним да буде апсолутни тумач и арбитар судбине наше земље.

Када председник Демократске странке и председник Републике Борис Тадић на седници Главног одбора изјави да ће у сарадњи са премијером Мирком Цветковићем

Пише: Маринко М. Вучинић  
понедељак, 15 децембар 2008 20:00

---

оцењивати рад министара и председника општина и покретати њихово смењивање ако се покаже да они не постижу очекиване резултате, онда се мора рећи да је озбиљно угрозио суштину парламентарног живота и демократског устројства у Србији јер само Скупштина као врховно законодавно тело има право да доноси ове одлуке, будући да је она изабрала владу и влада њој одговара за свој рад. Друга је ствар што председник странке може користити страначке структуре да покреће иницијативу за оцењивање рада појединих министара, а то може чинити и председник Републике. Међутим, све даље од тога је својеврсна узурпација и рушење равнотеже три основне гране власти.

На једној од седница Главног одбора Демократске странке председник Републике је изјавио да они који не нађу заједнички језик и стегну руку социјалистима имаће личних проблема са њим. Онда није чудно што ове седнице служе само за додатно маркетиншко дотеривање лика и дела председника ДС-а и ширење страха у странци. Његови наступи су само наговештај политичких кампања које никад не заживе, као што је на пример и најава борбе против корупције, и партијска олигархија то добро зна и зато само чека да прође седница и настави се мртво море страначког живота.

Овакво позиционирање председника ДС-а само нам говори о тежњи да се у Србији развије председнички систем, у коме ће председник, његов кабинет и одабрана дворска свита бити средиште власти, што у великој мери данас и јесте случај. Функција председника владе Србије такође указује на то, он је сведен на бледу политичку фигуру без реалног утицаја, јер је изнад њега моћна фигура председника Републике, који делује као нека врста натпремијера. Председник Републике на тај начин непосредно одређује правац деловања владе, али при томе остаје изван последица њеног рада.

Шта су консеквенце оваквог прекорачења и узурпације уставних овлашћења председника Републике? Пре свега ствара се додатна политичка и идејна конфузија и разара равнотежа власти, губи се осећај за социјалне и економске проблеме, све више се клизи ка систему у коме реч и воља једног човека постају закон, спречава се процес стварања демократске политичке културе, ствара се пословно-политичка каста, нестаје критички дијалог и критичко мишљење, а шири се дворски менталитет, скоројевићство, полтронство, клијентелизам. Илустроваћемо то са неколико примера. Недавно је Срђан Шапер изјавио да Тадића можемо поредити са Бараком Обамом и да је он државник европског ранга, који би могао бити председник у много већим и значајнијим државама него што је Србија.

Драган Шутановац следи Шаперову инспирацију: „Поштено, Борис Тадић је мој

Пише: Маринко М. Вучинић  
понедељак, 15 децембар 2008 20:00

---

политички, а ако хоћете и лични интерес. Србија после дугог низа година има лидера који превазилази формат Србије и региона. Србија ће уласком у ЕУ у мандату Бориса Тадића бити земља препозната по Тадићу, а Борис Тадић има политичку перспективу и ван граница наше земље.“ Индикативне су и речи Драгана Ђиласа: „На одговорна места у нашој странци долазе људи који имају своје мишљење и који га јавно износе, а онда да се демократски донесе одлука коју ће сви спроводити. И наравно да прва и последња мора да буде реч Бориса Тадића, јер је Тадић човек који је преузео ДС са 6 одсто гласова подршке, а данас странка има 40 одсто гласова. Ми смо навикли на то да дође председник, лупи руком о сто и каже биће овако. Да бисте били велики лидер, нису вам потребни они што само климају главом, већ они који ће да вам кажу своје мишљење. И то је предност ДС-а.“

Ови примери показују у којој су мери страначки функционери ДС-а спремни да се служе политичком демагогијом јер где су ти слободни мислиоци ДС-а, они који не климају главом и говоре своје мишљење. Било је тужно читати изјаве министара из редова ДС-а, који су брже-боље подржали као и увек мудру иницијативу председника Републике да их он као пресудитељ периодично преслишава и оцењује и ако не испуне његова три услова, смени. Нико од тих министара није имао куражи да каже шта мисли о тој узурпаторској иницијативи.

По свему судећи ово глуво доба, ова политичка бара у Демократској странци ће потрајати, власт је најснажнији кохезиони фактор у политици јер ствара конформизам и оданост, без којих се не може одржати ниједна власт која се усудила да изађе из оквира устава. Не каже се без разлога да је изборни пораз мајка промена у свакој странци. Да ли Демократска странка треба да чека да изгуби поверење грађана да би оживела и учврстила демократију у својим редовима и на тај начин створила услове за развој критичког дијалога у нашем друштву.

11. децембар 2008. године